

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนการปลูกยาสูบ ของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบ
บ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

Analysis of the Tobacco Cultivation Break-even Point of Tobacco Farmers
of Baan Suan Chik Community Enterprise, Moo 1,
Srisomdej District, Roi Et Province

นฤมล อริยพิมพ์

Naruemol Ariyapim

หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Bachelor of Accountancy Program Faculty of Business Administration Northeastern University

อีเมล: naruemol.ari@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 พฤศจิกายน 2565

27 ธันวาคม 2565

26 มกราคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลและสภาพทั่วไป ต้นทุนและผลตอบแทน และวิเคราะห์จุดคุ้มทุนราคาขายต่อกิโลกรัม ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และได้ขึ้นทะเบียนการปลูกยาสูบกับโรงงานยาสูบ กรมสรรพสามิต ในฤดูกาลเพาะปลูก 2564/2565 จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล และใช้สูตรทางบัญชีในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า มีต้นทุนการปลูกยาสูบทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 11,352.89 บาท จำแนกเป็น ต้นทุนคงที่เฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 4,674.67 บาท และต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 6,678.22 บาท ผลผลิตเฉลี่ย เท่ากับ 190.63 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย เท่ากับ 59.55 บาทต่อกิโลกรัม จำแนกเป็นต้นทุนคงที่ เท่ากับ 24.52 บาทต่อกิโลกรัม และต้นทุนผันแปร เท่ากับ 35.03 บาทต่อกิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ย เท่ากับ 88.52 บาทต่อกิโลกรัม ผลตอบแทนกำไรสุทธิต่อไร่ เท่ากับ 5,522.11 บาท ผลตอบแทนกำไรสุทธิต่อกิโลกรัม เท่ากับ 28.97 บาท ปริมาณการผลิตเฉลี่ยคุ้มทุน เท่ากับ 87.39 กิโลกรัมต่อไร่ ระดับราคาขายคุ้มทุน เท่ากับ 59.55 บาทต่อกิโลกรัม อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ ร้อยละ 48.64 และอัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ ร้อยละ 32.72 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการปลูกยาสูบสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้

คำสำคัญ: จุดคุ้มทุน, การปลูกยาสูบ, วิสาหกิจชุมชน, ต้นทุนและผลตอบแทน

ABSTRACT

The research objectives were: to study information and general conditions, costs, and returns and to analyze the break-even point selling price per kilogram of tobacco farmers who are members of Baan Suan Chik community enterprise, Moo 1, Srisomdej District, Roi Et Province. The community enterprise has registered to grow tobacco with the tobacco factory, Excise Department, in the cultivation season of 2021/2022, totaling ten people using a questionnaire to collect data and using accounting formulas to analyze data. The results showed that the average cost of cultivating tobacco per rai was 11,352.89 baht which could be classified as 4,674.67 baht for the average fixed cost per rai and 6,678.22 baht for the average variable cost per rai. The average yield was 190.63 kilograms per rai. The average production cost was 59.55 baht per kilogram which could be classified as 24.52 baht per kilogram for fixed costs and 35.03 baht per kilogram for variable expenses. The average selling price was 88.52 baht per kilogram. The return on net profit per rai was 5,522.11 baht. The return on net profit per kilogram was 28.97 baht. The average break-even production amount was 87.39 kilograms per rai. The break-even selling price level was 59.55 baht per kilogram. The return on investment on planting cost per rai was 48.64%. Additionally, the return on investment on sales per rai was 32.72%. This can be seen that growing tobacco can generate income for farmers.

Keywords: Break-even Point, Tobacco Cultivation, Community Enterprise, Costs and Returns

บทนำ

ยาสูบมีแหล่งกำเนิดจากตอนกลางของทวีปอเมริกา แม้มนุษย์จะรู้จักใบยาสูบมาประมาณสองพันปีแล้ว แต่ก็ยังมิได้สูบกันอย่างแพร่หลาย จนกระทั่ง ชาวอินเดียนแดงที่เป็นชนพื้นเมืองในทวีปอเมริกา ได้เริ่มต้นการใช้ยาสูบเป็นพวกแรก โดยปลูกยาสูบเพื่อใช้เป็นยาและนำมาสูบในพิธีกรรมต่างๆ ในเวลาต่อมาชาวอังกฤษประสบความสำเร็จในการปลูกยาสูบเชิงพาณิชย์เป็นครั้งแรก และได้ส่งออกผลผลิตไปยังประเทศที่เป็นอาณานิคมจำนวนมาก และในอีก 200 ปีต่อมา การทำไร่ยาสูบเชิงพาณิชย์ จึงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายทั่วโลก สำหรับในเอเชียประเทศแรกที่ปลูกยาสูบ คือ ประเทศฟิลิปปินส์ จากนั้นจึงมีการแพร่หลายไปยังประเทศอินเดีย ประเทศจีน และประเทศอินโดนีเซีย ตามลำดับ ในประเทศไทยมีการใช้ยาสูบตั้งแต่สมัยอยุธยาแล้ว โดยได้ยาสูบมาจากเมืองมะนิลา ในหมู่เกาะฟิลิปปินส์ จากประเทศจีน และมีที่ปลูกในประเทศเอง ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการเปิดบริษัทผลิตบุหรี่ยักษ์ขึ้นเป็นบริษัทแรก โดยมีชาวอังกฤษเป็นเจ้าของ ซึ่งเปิดดำเนินการใน พ.ศ.2460 การผลิตบุหรี่ยักษ์ในระยะแรกจะมวนด้วยมือ จากนั้นในรัชสมัย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการนำเข้าเครื่องจักรจากประเทศเยอรมนี มาใช้ในการผลิตบุหรี่ยี่ห้อหลายยี่ห้อออกมาจำหน่าย การสูบบุหรี่ยี่ห้อหลายยี่ห้อขึ้น จนกระทั่งใน พ.ศ. 2482 รัฐบาลได้จัดตั้งโรงงานยาสูบขึ้น โดยซื้อกิจการมาจากห้างหุ้นส่วนบุรพา ยาสูบ จำกัด (สะพานเหลือง) ถนนพระราม 4 กรุงเทพฯ และดำเนินกิจการอุตสาหกรรมยาสูบ ภายใต้การควบคุมของกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง หลังจากนั้น รัฐบาลได้ซื้อกิจการยาสูบของบริษัทกวางฮก บริษัทฮอฟฟีน และบริษัทบริติชอเมริกันทอแบกโค แล้วรวมกิจการเข้าด้วยกัน ภายใต้ชื่อ โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง มาจนถึงปัจจุบัน (มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร, 2565)

ปัจจุบันยาสูบถือเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและมีการปลูกกันอย่างแพร่หลายกว่า 120 ประเทศทั่วโลก เนื่องจากเป็นพืชที่สามารถเติบโตได้ดีภายใต้สภาพอากาศและสภาพดินที่หลากหลาย สำหรับประเทศไทยนับเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่ทำเงินหล่อเลี้ยงชีวิตชาวไร่ยาสูบกว่า 1 แสนครอบครัวทั่วประเทศ โดยนิยมปลูกกันมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ สกลนคร มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และยโสธร มีรายงานว่า ในประเทศไทยสามารถเก็บใบยาส่งออกได้สูงถึงกว่า 60 ล้านกิโลกรัม มีมูลค่าการส่งออก สร้างรายได้ให้กับชาวไร่ยาสูบสูงถึง 2,523 ล้านบาท ยาสูบจึงนับเป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและประเทศชาติ (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 2564) โดยยาสูบในประเทศที่ใช้ในการผลิตบุหรี่ยี่ห้อแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ใบยาพันธุ์เวอร์จิเนียรี ใบยาพันธุ์เบอร์เลย์ และใบยาพันธุ์เตอร์กิช ซึ่งทั้ง 3 ชนิดนี้เป็นใบยาสูบที่โรงงานยาสูบส่งเสริม (การยาสูบแห่งประเทศไทย, 2564) โดยยาสูบปลูกมากในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และมีปลูกบ้างเล็กน้อยในพื้นที่ภาคกลาง จากข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดิน พบว่ามีพื้นที่ปลูกยาสูบทั่วประเทศ 231,047 ไร่ (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) โดยพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตเกษตรกรรม 227,771 ไร่ หรือร้อยละ 98.58 ของพื้นที่ปลูกยาสูบทั่วประเทศ และอยู่ในเขตป่าตามกฎหมาย 3,276 ไร่ หรือร้อยละ 1.42 ของ พื้นที่ปลูกยาสูบทั่วประเทศ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2561) สำหรับพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นิยมปลูกใบยาเตอร์กิช เพราะการปลูกใบยาชนิดนี้จะเหมาะสมกับบรรยากาศแบบพื้นที่แห้งแล้ง ดินทรายจัด ไม่อุ้มน้ำ เพราะใบยาจะสร้างแว็กซ์ขึ้นมาเพื่อป้องกันการระเหยของน้ำ ยิ่งแว็กซ์มากยิ่งทำให้ใบยาหอมมาก ซึ่งคุณสมบัตินี้เป็นที่ต้องการมาก หากน้ำเยอะทำให้ใบใหญ่สวยงามแต่แว็กซ์น้อยและไม่หอม ทำให้นิยมปลูกกันโดยเฉพาะในโซนจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และนครพนม ที่พื้นที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ซึ่งถือเป็นแหล่งปลูกที่ดีที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (การยาสูบแห่งประเทศไทย, 2564)

จากการที่ยาสูบมีความสำคัญต่อการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยในปีการเพาะปลูก 2560/2561 มีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.06 ซึ่งทั้งหมดอยู่ในอำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดและในปีการเพาะปลูก 2561/2562 ปริมาณยาสูบพันธุ์พื้นเมือง และปริมาณยาเส้นที่เสียภาษีมีค่าประมาณ 4,108.00 กก. และ 19,200.00 บาท ตามลำดับ (จิรวุฒิ เจริญสถาพรกุล, 2563) ซึ่งเกษตรกรอำเภอสรีสมเด็จ นิยมปลูกใบยาสูบหลังฤดูเก็บเกี่ยวข้าวเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือน โดยการรวมกลุ่มกัน

เพื่อจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบ ซึ่งการปลูกใบยาสูบของเกษตรกร มีค่าใช้จ่ายหลายประเภทมาเกี่ยวข้อง เช่น ค่าปุ๋ยเคมี ค่ายากำจัดวัชพืชและศัตรูพืช รวมไปถึงเกษตรกรบางรายต้องจ้างรถไถนาปรับสภาพดินหรือเช่าเครื่องจักรอื่นในการทำการเกษตร จึงส่งผลกระทบต่อต้นทุนการปลูกยาสูบที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบไม่ทราบถึงผลตอบแทนที่แท้จริงของการทำไร่ยาสูบ เนื่องจากมีขั้นตอนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรไม่ได้มีการจดบันทึกต้นทุน จึงเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสร้างรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะศึกษาการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนการปลูกยาสูบ ของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการปลูกยาสูบ ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกยาสูบ และวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในการปลูกยาสูบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลและสภาพทั่วไปในการปลูกยาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกยาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบ บ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อวิเคราะห์จุดคุ้มทุนราคาขายต่อกิโลกรัมในการปลูกยาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบ บ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบ บ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนการปลูกยาสูบกับโรงงานยาสูบ กรมสรรพสามิต ในฤดูกาลเพาะปลูก 2564/2565 จำนวน 10 ราย โดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครซี่ และมอร์แกน (ละเอียด ศิลาณอย, 2562) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งจัดทำโดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้แบบสอบถามที่มีความครอบคลุมในประเด็นที่จะศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพทั่วไปใน

การปลูกยาสูบ ตอนที่ 3 ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกยาสูบ ตอนที่ 4 ปัญหาข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ให้เกษตรกรได้แสดงความคิดเห็นถึงปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยาสูบ รวมทั้งข้อเสนอแนะ

วิธีรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำไปเก็บข้อมูลกับเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับไปตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และรวบรวมข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเอาข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการศึกษาถึงข้อมูลสภาพทั่วไป ตลอดจนขั้นตอน และกระบวนการการปลูกยาสูบ การเพาะกล้า การปลูก การดูแลบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว เสียบร้อย บ่มแดด และการบรรจุกล่อง โดยใช้ค่าเฉลี่ยทางสถิติ ได้แก่ จำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือทางการเงิน ซึ่งเป็นสูตรทางบัญชีในการวิเคราะห์ข้อมูล (ไพบูลย์ ผจงวงศ์, 2561) ประกอบด้วย สูตรที่ 1) ผลตอบแทนสุทธิต่อหน่วย หาได้จาก $\text{ขาย} - \text{ต้นทุนคงที่} - \text{ต้นทุนผันแปร} = \text{กำไรสุทธิ}$ สูตรที่ 2) จุดคุ้มทุน หาได้จาก $\text{ต้นทุนคงที่} / (\text{ขาย} - \text{ต้นทุนผันแปร})$ สูตรที่ 3) อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิตหาได้จาก $(\text{ผลตอบแทนสุทธิ} / \text{ต้นทุนการผลิตทั้งหมด}) \times 100$ สูตรที่ 4) อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย หาได้จาก $(\text{ผลตอบแทนสุทธิ} / \text{ยอดขายทั้งหมด}) \times 100$

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนการปลูกยาสูบของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบ บ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลและสภาพทั่วไปในการปลูกยาสูบ 2) เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกยาสูบ และ 3) เพื่อวิเคราะห์จุดคุ้มทุนราคาขายต่อกิโลกรัมในการปลูกยาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งการสรุปผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ ที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 80 มีอายุ 36 – 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70 มีสมาชิกในครอบครัว จำนวน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 50 โดยมีสมาชิกในครอบครัวที่ช่วยงานปลูกยาสูบ จำนวน 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ซึ่งได้ปลูกยาสูบมาแล้วเป็นเวลามากกว่า 10 ปี คิดเป็น

ร้อยละ 80 แรงจูงใจในการปลูกยาสูบ คือ ต้องการเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีเจ้าหน้าที่จากโรงงานยาสูบเป็นผู้ให้ความรู้ในการปลูกยาสูบ คิดเป็นร้อยละ 100 มีแหล่งเงินทุนมาจากการกู้ยืมจากธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 90 และส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 70

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการปลูกยาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยแยกเป็นขั้นตอนการปลูก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการปลูกยาสูบ ด้านขั้นตอนการเพาะเมล็ดพันธุ์ต้นกล้ายาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า สภาพดินที่ใช้ในการเพาะเป็นดินเหนียวปนทราย คิดเป็นร้อยละ 70 โดยมีวิธีการเตรียมดินสำหรับแปลงเพาะ ด้วยการไถหน้าดิน/ไถคราด/เก็บหญ้าและวัชพืชออก/ยกแปลง คิดเป็นร้อยละ 80 ใช้ยาฆ่าหญ้า/ปุ๋ยเคมีเร่งสำหรับเร่งโต เป็นปุ๋ยและสารเคมีที่ใช้ก่อนการเพาะ คิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งสายพันธุ์ที่นำมาปลูก คือ พันธุ์เตอร์กิช คิดเป็นร้อยละ 100 มีแหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ยาสูบที่ปลูก มาจากการเก็บไว้จากปีก่อน คิดเป็นร้อยละ 80 ระยะเวลาที่ใช้ในการแช่เมล็ดพันธุ์ก่อนการนำไปบ่ม ใช้เวลาภายใน 24 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 90 ใช้ระยะเวลาในการบ่มเมล็ดพันธุ์ก่อนการนำไปเพาะภายใน 72 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 80 มีวิธีการนำเมล็ดพันธุ์ลงแปลงเพาะ โดยใช้วิธีผสมน้ำในบัวรดน้ำ คิดเป็นร้อยละ 100 วัสดุที่นำมาคลุมปิดหน้าแปลงเพาะต้นกล้า คือ ฟาง คิดเป็นร้อยละ 100 ระยะเวลาการให้น้ำแปลงต้นกล้า คือ รดน้ำทุกวัน วันละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60 ระยะเวลาการให้น้ำแปลงต้นกล้าในช่วงหลังจากการต้นกล้าเริ่มงอกรดน้ำทุกวัน วันละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100

ขั้นตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการปลูกยาสูบ ด้านขั้นตอนการปลูกยาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า สภาพดินที่ใช้ปลูกยาสูบ เป็นดินเหนียวปนทราย คิดเป็นร้อยละ 70 มีวิธีการเตรียมดินสำหรับปลูกด้วยการไถหน้าดิน/ไถคราด/เก็บหญ้าและวัชพืชออก/ยกแปลง คิดเป็นร้อยละ 70 ส่วนแรงงานที่ใช้ในการปลูกยาสูบ เป็นการทำด้วยกันในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 80 ระยะเวลาการย้ายต้นกล้าลงแปลงปลูก ใช้เวลาภายใน 28 วันหลังการเพาะ คิดเป็นร้อยละ 70 โดยใช้วิธีการย้ายต้นกล้าลงแปลงปลูกด้วยการใช้นิ้วมือทำหลุมได้เลย คิดเป็นร้อยละ 100 และมีที่มาของแหล่งน้ำในการปลูกมาจากแหล่งน้ำจากธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 80

ขั้นตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการปลูกยาสูบ ด้านขั้นตอนการดูแลหลังการปลูกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระยะเวลาการเริ่มต้นให้น้ำและยากำจัดวัชพืชหลังจากวันที่ปลูกภายใน 1 เดือนหลังการปลูก คิดเป็นร้อยละ 100 ความถี่ในการให้น้ำและยากำจัดวัชพืชหลังจากวันที่ปลูก คือ จำนวน 3 ครั้งต่อเดือนนับจากครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 80

ขั้นตอนที่ 4 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการปลูกยาสูบ ด้านขั้นตอนการเก็บเกี่ยวใบยาสูบ การเสียบร้อยละ การบ่มแดดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้ปลูกยาสูบมีระยะเวลาการเก็บเกี่ยวใบยาสูบครั้งแรกหลังการปลูก เริ่มต้นในช่วงตั้งแต่

2 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือนหลังการปลูก คิดเป็นร้อยละ 80 โดยเก็บเกี่ยวใบยาสูบด้วยมือ คิดเป็นร้อยละ 80 แรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวและเสียบร้อย คือ ทำเองในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 70 การคัดเลือกใบยาสูบก่อนเสียบร้อย คือ 2 กลุ่ม ได้แก่ ใบยาแก่และหนุ่ม คิดเป็นร้อยละ 90 ระยะเวลาการนำยาสูบไปบ่มแดดใช้เวลาไม่เกิน 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 100

ขั้นตอนที่ 5 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการปลูกยาสูบ ด้านขั้นตอนการบรรจุใบยาสูบแห้งเพื่อนำไปขายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้ปลูกยาสูบใช้กล่องกระดาษเป็นบรรจุภัณฑ์ที่นำมาใช้บรรจุใบยาสูบแห้งเพื่อนำไปขาย คิดเป็นร้อยละ 100 โดยได้กล่องกระดาษมาจากโรงงานยาสูบเป็นผู้จัดสรรให้ คิดเป็นร้อยละ 100 และมีระยะเวลาการนำใบยาสูบแห้งไปหมักก่อนลงกล่อง ใช้เวลาภายใน 1 เดือน ก่อนการขาย คิดเป็นร้อยละ 60

ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน และเพื่อวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในการปลูกยาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้สูตรการคำนวณต้นทุนและผลตอบแทน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน และอัตราผลตอบแทน แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงสินทรัพย์ในหมวดอุปกรณ์การเกษตร ที่ใช้คำนวณค่าเสื่อมราคา

รายการสินทรัพย์	มูลค่าต้นทุน การได้มาเฉลี่ย (บาท)	อายุการใช้ประโยชน์ เฉลี่ย (ปี)	ค่าเสื่อมราคา ต่อ 1 รอบการปลูก (บาท)
เครื่องสูบน้ำ	7,840.00	10	784.00
ท่อน้ำ	2,890.00	5	578.00
สายยางรดน้ำ	780.00	5	156.00
เครื่องพ่นยา	2,140.00	4	535.00
ผ้ายางบังแดด	1,890.00	3	630.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงการคำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ทางการเกษตร เพื่อปันส่วนค่าใช้จ่ายของสินทรัพย์ทางการเกษตรที่ใช้ในการปลูกยาสูบ โดยปันส่วนค่าใช้จ่ายเป็นรายปี ตามจำนวนของอายุการใช้ประโยชน์ของเครื่องมือทางการเกษตร เพื่อนำไปใช้ในการคำนวณหาต้นทุนคงที่ และต้นทุนรวม

ตารางที่ 2 แสดงต้นทุนต่อไร่ในการปลูกยาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1

อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ต่อ 1 รอบการปลูก

รายการ	ต้นทุนการปลูกต่อไร่ (บาท : ต่อรอบการปลูก)	สัดส่วน (ร้อยละ)
ต้นทุนคงที่ต่อ 1 รอบการผลิต ประกอบด้วย		
ไม้สำหรับตากใบยาสูบ	430.00	9.19
ราวไม้สำหรับตากใบยาสูบ	371.00	7.93
เชื้มเสียบร้อยใบยาสูบ	48.00	1.02
ตาข่าย	360.00	7.70
บัวรดน้ำ	152.00	3.25
จอบ	147.00	3.14
คราด	99.00	2.18
เคียว	86.00	1.83
ค่าเสื่อมราคาเครื่องสูบน้ำ	784.00	16.77
ค่าเสื่อมราคาท่อน้ำ	578.00	12.36
ค่าเสื่อมราคาสายยางรดน้ำ	156.00	3.33
ค่าเสื่อมราคาเครื่องพ่นยา	535.00	11.44
ค่าเสื่อมราคาฝ้ายางบังแดด	630.00	13.47
ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม	298.67	6.39
รวมต้นทุนคงที่ต่อ 1 รอบการผลิต	4,674.67	100
ต้นทุนผันแปรต่อไร่ ประกอบด้วย		
ค่าน้ำมันเครื่องมือทางการเกษตร	742.50	11.12
ค่าปุ๋ยเคมี	1,842.59	27.59
ค่ายาและสารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช	609.37	9.12
ค่าขนใบยาสูบไปโรงรับซื้อ	128.17	1.92
ค่าตัดยา	64.10	0.96
ค่าแรงงานไถเพาะต้นกล้า	86.30	1.29
ค่าแรงงานปลูกต้นยาสูบ	355.19	5.32
ค่าแรงงานเสียบร้อยใบยาสูบ	2,850.00	42.68
รวมต้นทุนผันแปรต่อ 1 ไร่	6,678.22	100
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่ (บาท)	11,352.89	
ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัม)	190.63	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อกิโลกรัม (บาท)	59.55	
ต้นทุนคงที่ต่อกิโลกรัม (บาท)	24.52	
ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท)	35.03	

จากตารางที่ 2 แสดงต้นทุนต่อไร่ในการปลูกยาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ปลูกยาสูบ บ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ต้นทุนจากการปลูกยาสูบ คิดเป็นต้นทุนการผลิตทั้งหมด เท่ากับ 11,352.89 บาทต่อไร่/ปี จำแนกเป็น ต้นทุนคงที่ เท่ากับ 4,674.67 บาทต่อรอบการปลูกต่อไร่/ปี และ ต้นทุนผันแปร เท่ากับ 6,678.22 บาทต่อไร่/ปี ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 190.63 กิโลกรัมต่อไร่/ปี ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อกิโลกรัม เท่ากับ 59.55 บาทต่อกิโลกรัม แบ่งเป็นต้นทุนคงที่ต่อกิโลกรัม เท่ากับ 24.52 บาทต่อกิโลกรัม และต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม เท่ากับ 35.03 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 3 แสดงผลตอบแทน และจุดคุ้มทุนในการปลูกยาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ (กำไรต่อไร่) :-		
รายได้จากการปลูกยาสูบต่อไร่		16,875.00
<u>หัก</u> ต้นทุนการผลิตทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ (บาท)		<u>11,352.89</u>
		<u>5,522.11</u>
ผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัม (กำไรต่อกิโลกรัม) :-		
ราคาขายยาสูบเฉลี่ยต่อกิโลกรัม		88.52
<u>หัก</u> ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อกิโลกรัม		<u>59.55</u>
		<u>28.97</u>
ปริมาณการผลิตเฉลี่ยต่อไร่คุ้มทุน (จุดคุ้มทุนกิโลกรัมต่อไร่) :-		
ต้นทุนการผลิตคงที่เฉลี่ยต่อรอบการผลิต		4,674.67
<u>หาร</u> ราคาขายยาสูบเฉลี่ยต่อกิโลกรัม - ต้นทุนการผลิตผันแปรเฉลี่ยต่อกิโลกรัม		<u>53.49</u>
		<u>87.39</u>
ระดับราคาขายคุ้มทุน (บาทต่อกิโลกรัม) :-		
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่		11,352.89
<u>หาร</u> ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		<u>190.63</u>
		<u>59.55</u>
อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่	$\frac{5,522.11 \times 100}{11,352.89}$	= 48.64%
อัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเฉลี่ยต่อไร่	$\frac{5,522.11 \times 100}{16,875.00}$	= 32.72%

จากตารางที่ 3 แสดงผลตอบแทน และจุดคุ้มทุนในการปลูกยาสูบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ต่อ 1 รอบการปลูก พบว่า ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ (กำไรต่อไร่) เท่ากับ 5,522.11 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัม (กำไรต่อกิโลกรัม) เท่ากับ 28.97 บาทต่อกิโลกรัม ปริมาณการผลิตเฉลี่ยต่อไร่คุ้มทุน (จุดคุ้มทุนกิโลกรัมต่อไร่) เท่ากับ 87.39 กิโลกรัมต่อไร่ ระดับราคาขายคุ้มทุน (บาทต่อกิโลกรัม) เท่ากับ 59.55 บาทต่อกิโลกรัม อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ ร้อยละ 48.64 และ อัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ ร้อยละ 32.72

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนเพื่อวิเคราะห์หาจุดคุ้มทุนในการปลูกยาสูบของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบ บ้านสวนจิก หมู่ที่ 1 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยาสูบบ้านสวนจิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 36 – 49 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครอบครัว จำนวน 3-4 คน โดยมีสมาชิกในครอบครัวที่ช่วยงานปลูกยาสูบ จำนวน 1-2 คน ซึ่งได้ปลูกยาสูบมาแล้วเป็นเวลามากกว่า 10 ปี โดยมีเจ้าหน้าที่จากโรงงานยาสูบเป็นผู้ให้ความรู้ในการปลูกยาสูบ และมีแรงจูงใจในการปลูกยาสูบ คือต้องการเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน จากการศึกษาด้านต้นทุนจะเห็นว่า ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่ เท่ากับ 11,352.87 บาท จำแนกเป็นต้นทุนผันแปร เท่ากับ 6,678.20 บาท และต้นทุนคงที่ เท่ากับ 4,674.67 บาท ซึ่งมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 190.63 กิโลกรัมต่อไร่ โดยต้นทุนผันแปรของการปลูกยาสูบ มีสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง ไม่ว่าจะเป็นค่าแรงงานในการเสียบร้อยใบยาสูบ ค่าปุ๋ยเคมี และค่าน้ำมันสำหรับเครื่องมือทางการเกษตร มีสัดส่วนที่สูงที่สุดตามลำดับ เนื่องจากการปลูกยาสูบใช้การพึ่งพาสารเคมีเป็นหลัก ทำให้ค่าปุ๋ยเคมี และค่ายาสารเคมีกำจัดวัชพืช มีสัดส่วนที่สูง อีกทั้งยังเป็นการปลูกในฤดูแล้ง ซึ่งต้องสูบน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่ได้มีจำนวนมาก และต้องสูบน้ำบ่อยครั้งก่อนการเก็บเกี่ยว ส่งผลให้ค่าน้ำมันเพิ่มมากขึ้น และการปลูกยาสูบจะต้องเร่งเก็บเกี่ยวให้ทันเพื่อไม่ให้ใบแห้งเน่าคาต้น และเร่งให้ทันรอบการขาย เกษตรกรจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจ้างแรงงานเสียบร้อยใบยาสูบ โดยค่าแรงงานจะไม่คงที่ แต่จะเปลี่ยนแปลงไปตามที่ผู้ปลูกยาสูบกำหนดโดยอ้างอิงจากราคาที่เกษตรกรรายอื่นจ้างกัน ส่งผลให้ค่าแรงงานในการเสียบร้อยใบยาสูบมีสัดส่วนที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับ ลลิตา ปาลันทม (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกยาสูบของเกษตรกรตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า ต้นทุนการปลูกยาสูบแบ่งเป็นต้นทุนคงที่ 6,864.26 บาทต่อไร่ต่อปี ต้นทุนผันแปร 14,026.21 บาทต่อไร่ต่อปี รวมต้นทุนทั้งหมด 20,890.47 บาทต่อไร่ต่อปี มีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 192.77 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี โดยต้นทุนการปลูกยาสูบที่สูงที่สุด คือค่าแรงงานในการเก็บใบยา/หั่นใบยา/ตากใบยา และค่าปุ๋ยและค่าปราบศัตรูพืชที่ใช้ในการปลูกยาสูบ ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร และกระทบต่อต้นทุนการผลิตของเกษตรกรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ นุชสรีย์ ทองใส (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยาสูบในอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ต้นทุนผันแปรการผลิตยาสูบที่มีสัดส่วนสูงที่สุด คือ ค่าแรงงาน และรองลงมาเป็นค่าปุ๋ยเคมี ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า

ต้นทุนการปลูกยาสูบที่เป็นต้นทุนผันแปร คือ ค่าแรงงาน และค่าปุ๋ยเคมี มีสัดส่วนที่สูงเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ณัชนันท์ อัครเดชาพนิช และ ทมัล แสงสว่าง (2564) พบว่า ต้นทุนผันแปรที่มากที่สุด คือ ค่าแรงงาน ค่าวัสดุและอุปกรณ์การเกษตร และ ค่าขนส่ง ตามลำดับ และสอดคล้องกับ เจนณรงค์ ละอองศรี และเกษราวัลณ์ นิลวรารุณ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า เกษตรกรปลูกยาสูบส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญกับเรื่องของการหารายได้ มากกว่าการดูแลสุขภาพของตนเอง เกษตรกรปลูกยาสูบส่วนมากจึงมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชอย่างเข้มข้น ส่วนด้านผลตอบแทน ราคาขายเฉลี่ย เท่ากับ 88.52 บาทต่อกิโลกรัม มีรายได้เฉลี่ยจากการปลูกยาสูบ เท่ากับ 16,875 บาทต่อไร่ต่อปี คิดเป็นผลตอบแทนกำไรสุทธิต่อไร่ เท่ากับ 5,522.11 บาทต่อไร่ต่อปี และผลตอบแทนกำไรสุทธิต่อกิโลกรัม เท่ากับ 28.96 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งสอดคล้องกับ ลลิตา ปาลันทม (2562) พบว่า มีราคาขายเฉลี่ย 87.20 บาทต่อกิโลกรัม มีผลตอบแทนสุทธิ 5,634.21 บาทต่อไร่ต่อปี ซึ่งมีระดับราคาขายและผลตอบแทนสุทธิที่ใกล้เคียงกัน และด้านจุดคุ้มทุนและอัตราผลตอบแทนมีปริมาณ การผลิตเฉลี่ยต่อไร่คุ้มทุน เท่ากับ 87.39 กิโลกรัมต่อไร่ ระดับราคาขายคุ้มทุน เท่ากับ 59.55 บาทต่อกิโลกรัม อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน เท่ากับ ร้อยละ 48.64 และอัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเฉลี่ย เท่ากับ ร้อยละ 32.72 ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกษตรกรสามารถสร้างรายได้แก่ครัวเรือนโดยมีกำไรจากการปลูกยาสูบ ซึ่งสอดคล้องกับ นุชสรีย์ ทองใส (2559) ; ลลิตา ปาลันทม (2562) พบว่า การปลูกยาสูบสามารถทำกำไรให้กับเกษตรกรได้ แม้ว่างานวิจัยของ จิรวัดน์ เจริญสถาพรกุล (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องผลตอบแทนและต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์การปลูกยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ ในตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย จะบอกว่าเกษตรกรขาดทุนจากการปลูกยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ แต่อย่างไรก็ตามผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจากปัจจัยในการพิจารณาที่มีความแตกต่างกัน เช่น พิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด ความแตกต่างของขนาดพื้นที่ปลูกยาสูบ หรือความเหมาะสมของพื้นที่ที่ปลูกกับพันธุ์ของใบยาสูบ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

เกษตรกรควรศึกษาเรื่องต้นทุนผันแปรในการปลูกยาสูบ เนื่องจากการวิจัยพบว่าต้นทุนผันแปรของการปลูกยาสูบมีสัดส่วนค่อนข้างสูง เช่น ค่าแรงงานในการเลี้ยงรื้อยาสูบ ค่าปุ๋ยเคมี และค่าน้ำมันสำหรับเครื่องมือทางการเกษตร ดังนั้นเกษตรกรควรมีการวางแผน และหาแนวทางการลดต้นทุน หรือหาต้นทุนทดแทน ซึ่งจะส่งผลทำให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้สนใจควรศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกพืชชนิดอื่น ที่สามารถปลูกได้ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลตอบแทนจากการปลูก ซึ่งจะสามารถช่วยเกษตรกรในการกำหนดแผนการทำการเกษตรเพื่อสร้างรายได้แก่ครัวเรือนในอนาคตได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาที่ดิน. (2561). *เขตการใช้ที่ดินพืชเศรษฐกิจยาสูบ เอกสารวิชาการกลุ่มวางแผนบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน 11*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน. (2561). *ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดิน*. กรุงเทพฯ: กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- การยาสูบแห่งประเทศไทย. (2564). *ข้อมูลใบยาเตอร์กิช*. สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.thaitobacco.or.th/th>.
- จิรวัดน์ เจริญสถาพรกุล. (2553). ผลตอบแทนและต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์การปลูกยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ ในตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย. *วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร*, 18(2), 37-49.
- จิรวัดน์ เจริญสถาพรกุล. (2563). *ผลกระทบเชิงเศรษฐกิจของภาษีสรรพสามิตต่อการปลูกยาสูบ: มุมมองทางมหภาคและจุลภาค*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- เจนณรงค์ ละอองศรี และ เกษราวัลณ์ นิลรวงกูร. (2561). การวิเคราะห์กลวิธีพัฒนาศักยภาพเกษตรกรปลูกยาสูบ ในการป้องกันพิษจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช. *วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ*, 36(2), 87-95
- ณัชนันท์ อัครเดชาพนิช และ ทมัล แสงสว่าง. (2564). การวิเคราะห์หาต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกอ้อยของชาวไร่อ้อย ในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดขอนแก่น ปีการเพาะปลูก 2562/2563. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 11(2), 1-14.
- นุชสรีย์ ทองใส. (2559). *ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยาสูบในอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช*. (สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- ไพบูลย์ ผจงวงศ์. (2561). *การบัญชีเพื่อการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- ลลิตา ปาลันทม. (2562). ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกยาสูบของเกษตรกรตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 1(5), 71-80.
- ละอียด คีลน้อย. (2562). *วิธีวิทยาการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ เชิงสำรวจและเชิงทดลอง*. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบลูพริ้นต์.
- มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (2565). *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2565, จาก <https://www.saranukromthai.or.th>.
- หนังสือพิมพ์เดลินิวส์. (2564). *ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง แก่เกษตรกรไร่ยาสูบ – เกษตรทั่วไทย*. สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2564, จาก <https://d.dailynews.co.th>.